

Bevezető

A *Kovács* tavaly decemberi első száma a jelek szerint megfelelt az állandó választott mottóinkban foglalt gondolatnak: kedvező visszajelzéseket kaptunk és nagyon szerény egyéni anyagi lehetőségeink közepette az igények kielégítésére utánnomást is készítettünk.

Most a második számot bocsátjuk útjára (terveink szerint negyedévenként jelentkezünk) bízva a *Kovács* további erjesztő hatásában. Füzeteink tartalma tükrözi kutatásaink irányultságát, s szellemiségének megítélését a tisztelt olvasókra bízunk. A szerkesztésben továbbra is a rendszerszemlélet elvét érvényesítjük: az általánosabb, átfogóbb, mélyrehatóbb témáktól haladunk a specifikusabb és konkrétabb témakörök felé.

Jelen füzetünk első tanulmánya (*Kocsis Tamás* munkája) a jeles liberális-libertáriánus gondolkodó, *Kis János* tanulmánykötetében foglaltak bírálatán át mutat rá a "semlegességet" célzó liberális-libertáriánus állammodell visszasságaira, önellentmondásaira, megtévesztő fogalomhasználatára és a társadalmi kohéziót - gazdasági hatásokon keresztül is - romboló hatására. A gondolatmenet az állam alapvető jellegéről szólva a Kis-féle semleges állammal szemben a *korrekt állam* mellett érvel, és ennek nyomán helyezi tágabb összefüggés-rendszerbe a gazdaság és liberalizmus kapcsolatát is.

Radácsi László (a BKE Gazdaságtudományi Központjának egyetemi oktató munkatársa) az arisztoteliai gazdaságtudomány alapjait megvilágító írásában túllép a korunk gazdaságtudományi diskurzusait uraló modernista etikai elméleteken, s az arisztoteliai elkötelezettség fontossága mellett érvel.

Kindler József egy frissen megjelent könyv kapcsán hívja fel a figyelmet a racionalizmussal és intellektualizmussal szemben az érzelmek fontosságára, s az értelmet és érzelmeket egyaránt kiművelő műveltségesszéményre való törekvés jelentőségére.

Folytatva a korábbi számunkban megkezdett - és a további számainkban is visszatérő - témánkat a gazdasági növekedés problémájáról, először *Robert U. Ayres* írását közöljük, amely az *Ecological Economics*-ben jelent meg és elnyerte a folyóirat 1996-ban megjelent tanulmányai közül a legjobb írásnak járó díjat. A szerző, a díj odaítélésének laudációja szerint, "főáramú (mainstream)" közgazdászról "váltott át" a teljesebb összefüggésrendszert figyelembe vevő közgazdász gondolkodók körébe. Noha a tanulmány több, s szerintünk meghatározó hagyományos közgazdasági előfeltevést hallgatólagosan elfogad, továbbá elsősorban Észak-Amerika és Nyugat-Európa szempontjából fejt ki kritikáját a hagyományos értelemben vett és mért gazdasági növekedés jóléti hatásait illetően, és ad hangot a jelenleg uralkodó globalizációs kereskedelemelméletekkel szembeni szkepticizmusának, mégis számos, s hazai szempontból is rendkívül fontos tanulsága van hazánk további fejlődésére vonatkozóan.

Görbe Angéla és *Nemcsicsné Zsóka Ágnes* tanulmánya beszámol annak a kutatásnak az eredményeiről és tanulságairól, amelynek során *Görbe Angéla* megkísérelte a hagyományos GDP-nél jóval átfogóbb mutató, az első számunkban közölt amerikai

tanulmányban már vázolt Genuine Progress Indicator (a valódi fejlődés mutatója) hazai alkalmazását. Tanulmányukból kiderül, hogy az említett korszerű mutató hazánk számára is releváns, noha jelenlegi adat-, információnyilvántartó és tároló rendszereink ennek teljes kimunkálását még nem teszik lehetővé. A komplex mutató több, hazai adatok alapján meghatározott összetevőjének alakulása alapján - melyek közül a legjobban dokumentálható a szegények arányával súlyozott jövedelem-eloszlási index romlása - nagy valószínűséggel vélelmezhető, hogy az utóbbi években a társadalmi jólét jelentősen csökkent.

A tanulmányok sorát *Baranyi Árpád* írása zárja, melyben egy a civil szervezetek ellenállásán is megfeneklett újabb globalizációs kísérletre (Multilateral Agreement on Investment [MAI], azaz Többoldalú Befektetési Megállapodás) hívja fel a figyelmet. A civil szervezetek sikere, még ha netán átmeneti is, biztató jel a további küzdelmekhez.

Könyvismertetésünk *Michael Novak*, a katolikus etika és a kapitalizmus kapcsolatát elemző munkájával foglalkozik.

Altern-csoport